

[Yvonne Herløv Andersen]

De her nævnte besparelsepunkter er noget af det, der reelt sker; det er oplysninger fra de enkelte centre; og det mener jeg i høj grad er forringelser af niveauet på landsplan.

Hvad angår det andet punkt med de udsusede klienter, er forholdet det, at udsugning ikke har kunnet finde sted i det tempo, der er planlagt, men alligevel skal der afgives ressourcer i det planlagte tempo. Derfor er det nu de daglige fornødenheder, der skal spares på.

En anden ting, der er væsentlig i dette forhold, er, at de klienter, der er tilbage på institutionerne, og som tilgår institutionerne, er af en ganske anden karakter end de klienter, det lykkes at udsuse. Dermed mener jeg, at de klienter, der opholder sig på institutionerne, er økonomisk langt mere krævende, idet de udsusede er selvhjulpne og socialt tilpassede, mens de, der er tilbage, påviseligt ikke er nogen af delene. De er fysisk tunge og psykisk langt mere tidkrævende at stimulere. Hver dag skal personalet begynde forfra med træningsprogrammerne, idet det indlærte meget hurtigt glemmes hos vores svageste klientel. Netop dette klientel står i mange tilfælde uden skoletilbud og er derfor helt afhængigt af det personale, der er på afdelingen. Derfor kan det ikke holde, at der skal afgives personale i samme takt, som der udsuses. De, der bliver tilbage, skal vel også have samme tilbud med det hensyn til deres handicap, som skal tages i det enkelte tilfælde.

Når således de to punkter er belyst, er det mig meget magtpåliggende at understrege, at jeg finder både besparelserne og begrundelserne herfor urimelige. Der må ikke i udlægningsfasen finde forringelser sted. Det mindste, der kan accepteres, er, at det niveau, der var, inden besparelserne fandt sted, opretholdes, indtil amterne overtager forsorgen. Det bliver jo ikke pålagt amterne at genoprette de i udlægningsfasen skete forringelser.

Gennem spørgsmål stillet i folketingets socialudvalg er der samlet et vægtigt materiale, der klart fortæller os, at loven om åndssvage endnu ikke er opfyldt. Mange klienter modtager ikke noget tilbud om undervisning, og undervisning for en åndssvag er alsidig. Det kan med hensyn til den enkeltes handicap være så nuanceret, at det spænder lige fra pjaskelæg i et badekar til ABC for de bedst udrustede. Det materiale, der således er fremkommet i socialudvalget, understøttes af

ombudsmandens rapporter, hvoraf det også klart fremgår, at der er lang vej igen til denne lovs opfyldelse.

Men denne forespørgselsdebat drejer sig imidlertid ikke om at få den ideelle fordring i hænde, men om, at der ingen forringelser sker i perioden, til udlægning finder sted. Det mener jeg virkelig er en beskeden fordring, og jeg kan heller ikke forstå, hvis nogen skulle være uenige i den.

I den netop afholdte høring om forholdene inden for åndssvageforsorgen kom der mange udsagn, som klart understreger, at der ingen yderligere forringelser må ske. Men hvad der ikke kom, var politikerne, de ansvarlige inden for området. Høringen koncentrerede sig om ekspert- og forældredud-sagn, og også her gjorde usikkerhed over for fremtiden sig meget stærkt gældende. En af de ting, jeg især lagde mærke til, var, at vejen til forsorgen er meget svær, og at tilbud om forsorg sættes alt for sent i gang.

I det sidste år er der blevet forsket i betydningen af det, der hedder tidlig stimulation. Det viste sig, at der fra styrelsens side har været afsat 100.000 kr. til et sådant forsøg, og at resultatet heraf var godt, men at det ikke kunne videreføres, da pengene slap op.

Som det er i dag, kan et barn, der bor hjemme, ikke modtage hjælp, for det er fyldt 3 år – der er visse undtagelser, det ved jeg godt, men det er reglen – med den begrundelse, at dette barn ikke er dyrere at have end et normalt begavet barn i samme alder. Det er imidlertid netop i de første tre år, der skal sættes ind, hvis ikke mange færdigheder skal tabes på gulvet. Jo længere tid der går, jo sværere er det at indlære et åndssvagt barn noget som helst, og når det først er over 20 år, gælder det om gennem daglig træning at bevare det, det har lært. Hvis der skal tales økonomi – og det skal der jo – vil det være langt mere givtigt at sætte ind i de første år for en stor del af de mennesker, der senere skal være afhængige af forsorg.

Det skal også påpeges, at denne forespørgselsdebat ikke har sigte på den kommende lovgivning, men alene har til hensigt at beskæftige sig med forholdene, indtil denne lovgivning træder i kraft, forhold, der indtil nu ikke har været tilstrækkelige til at opfylde forsorgens målsætning, en målsætning, som vi fra forespørgernes side ønsker at fastholde uden forringelse af denne.